

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

Año (Leto) VI.

Buenos Aires, 1. januar (enero) 1948

Nº (Štev.) 1.

LUCHAR POR LA LIBERTAD, LA VERDAD Y EL DERECHO

¿Qué es esto? ¿Quiénes son éstos? Así preguntarán algunos de los que recibirán nuestro periódico “ESLOVENIA LIBRE”. Contestamos estas preguntas en la mejor forma, si decimos en qué circunstancias nació este periódico.

En el mes de abril de 1941 han repartido entre ellos la pequeña pero hermosa tierra eslovena tres invasores: Los nazis alemanes, los fascistas italianos y los húngaros. Fué esto una obra de carniceros, que ha abierto heridas profundas en el seno del pueblo esloveno.

Pero eso fué solamente el principio. Los invasores pronto han demostrado que estaban dispuestos también sacrificar el pueblo esloveno, si no cedía a sus exigencias imperialistas. Los primeros en empezar fueron los nazis: Deportaciones en masa, prohibición del idioma esloveno, cierre de las escuelas, trabas en la celebración de los oficios religiosos, prisión, fusilamientos, campos de concentración, incendio de poblaciones enteras. El invasor italiano trataba demostrar al principio que desapruaba los procedimientos nazis pero antes de pasar el año ya usaba los mismos métodos, con la misma crueldad, en la lucha contra el pueblo esloveno. El invasor húngaro también contribuía con lo suyo.

Con terrible placer de criminales se asociaron a la obra destructora del frente nazifascista los comunistas eslovenos. Para nosotros es comprensible tal actitud, porque sabemos que ningún partido comunista en el mundo trabaja por el bien del pueblo, al cual pertenece, sino que es un instrumento ciego de la central moscovita, la cual quiere imponer a todos los pueblos la dictadura de los partidos comunistas y por intermedio de ellos el imperialismo comunista. Todo comunista debe ser, según las directivas de Moscú, en realización de este fin, preparado en aniquilar el propio pueblo y matar a su propia madre, si así lo requieren los intereses de su partido como ejecutora de las directivas de la central comunista.

Así fué también en Eslovenia. Después de haber sido derrotada Yugoslavia hasta el 22 de junio del año 1941 se entusiasmaron los comunistas eslovenos para Hitler y aceptaron con placer las órdenes tiranizantes de los gauleiters en perjuicio del pueblo esloveno. Stalin y Hitler eran según ellos los únicos hombres capaces de salvar a Europa y al mundo.

Después de la ruptura germanorusa recibieron los comunistas eslovenos de Moscú la orden de aprovechar la situación creada por la ocupación, de ganar las tropas ideales en Eslovenia y así preparar el camino al partido comunista para lograr el poder. Hay que reconocer que era un problema harto difícil, imposible de resolver en tiempos normales, si consideramos que en Eslovenia no había más que el 3% de comunistas entre el pueblo. Pero ellos aprovecharon el hecho de ser un pueblo ocupado por el invasor y la situación militar y tildaron a todos quienes no querían responder a sus exigencias dictatoriales, como fascistas y traidores. Bajo el pretexto de que están luchando contra los fascistas y traidores, empezaron a matar y aniquilar al pueblo.

Por otro lado, los invasores han proclamado a los eslovenos como comunistas y con tal pretexto de luchar contra los comunistas, asesinaban y mataban a los pobladores eslovenos e incendiaban a sus casas. Al mismo tiempo ayudaba el invasor germano e italiano a los partizanos comunistas con armas y municiones.

En ese juego dantesco el pueblo esloveno por un lado no cedió al empuje nazifascista. En esto han demostrado su vitalidad vigorosa. Con todos los medios se defendió por otro lado contra la bolchevización de Eslovenia, al mismo tiempo como vanguardia del oeste europeo formaba una muralla contra el aval bolchevique, el que quería avanzar sobre la tumba del pueblo esloveno hacia el oeste.

En aquellos tiempos de terror no había casi a ningún esloveno honrado que no esperaba con impaciencia la aparición de cada nuevo número del periódico “ESLOVENIA LIBRE”. Desde el noviembre de 1941, cuando vimos el primer número, hasta el año 1945 este vocero clandestino de los eslovenos esclavizados y padecientes ha llevado la lucha contra el terror de los invasores y el salvajismo de los comunistas. Estaba en la defensa de los derechos del pueblo esloveno y llevaba la verdad a los eslovenos en un mar de mentiras y calumnias, emanados de las fuentes de propaganda fascista, nazista y comunista. Durante todo ese tiempo resistió a los perseguidores fascistas, nazistas y comunistas. Muchos de los colaboradores fueron llevados presos, perecían en los campos de concentración y a numerosos asesinaron los comunistas. Todos ellos han sacrificado sus vidas por la libertad, verdad y derecho. Los perseguidores no han conseguido silenciar al periódico. En buhardillas, sótanos y escondites ha resistido y en lugar de los caídos venían nuevos colaboradores.

Ahora ya no hay fascistas italianos ni nazis alemanes en Eslovenia y sin embargo reina allí todavía el terror más cruel, ejercido por los comunistas. Mentira e injusticia son el pan de todos los días, con los cua-

ZVESTOBA SVOBODI, RESNICI IN PRAVICI

Kaj pa je to? Kdo pa so to? Tako bo vprašal marsikdo, ko bo dobil v roke naš list “Slobodna Slovenija.” — Najbolje odgovorimo na ta vprašanja, če povemo, kdaj in v kakih okoliščinah je ta list nastal.

Aprila leta 1941 so malo, lepo slovensko zemljo in slovenski narod razkosali in razdelili med seboj trije okupatorji: nemški nacisti, laški fašisti in Madžari. Bil je to mesarski posel, ki je na slovenskem narodnem telesu odprl težke rane.

Toda to je bil šele začetek. Okupatorji so kmalu pokazali, da hočejo zaradi svojih imperialističnih teženj slovenski narod tudi uničiti, če ne bo klonil. Prvi so začeli nacisti: množično izseljevanje, prepoved slovenskega jezika, šol, verskih obredov, zapori, streljanja, koncentracijska taborišča, požiganje celih naselij. Italijanski okupator ja najprej kazal, da obsoja nacistično početje, toda ni minilo leto dni, pa je že sam tekmoval z njim in to z istimi sredstvi in istim nasiljem v borbi proti slovenskemu narodu. Madžarski okupator je tudi doprinesel svoje.

Z genialno kriminalno lokavostjo pa so se pridružili fošistično-nacistični fronti uničevalcev slov. naroda slovenski komunisti. Za nas je to razumljivo, ker vemo, da nobena komunistična stranka na svetu ne dela za korist naroda, kateremu pripada, ampak je le slepo orodje moskovske centrale, ki hoče vsem narodom vsiliti diktaturo komunističnih strank in tako preko njih boljševiški imperializem. Vsak komunist mora biti po naročilu iz Moskve pri zasledovanju tega cilja pripravljen uničevati lastni narod in umoriti tudi lastno mater, če to zahteva interes njegove stranke kot izvrševalke navodil iz moskovske boljševiške centrale.

Tako je bilo tudi v Sloveniji. Se po zlonu Jugoslavije, vse do 22. junija 1941 so se slovenski komunisti navduševali za Hitlerja in

z odobravanjem sprejemali tiranske odredbe nacističnih gauleiterjev proti Slovincem. Stalin in Hitler sta bila po izjavah slovenskih komunistov edina sposobna urediti Evropo in ves svet.

Po nemško-ruskem spopadu pa so slovenski komunisti prejeli iz Moskve nalog, da izrabijo izredne okupacijske razmere, zanetijo na Slovenskem državljansko vojno ter pripravijo pot do oblasti komunistični stranki. Priznati je treba, da je bila to težka in v normalnih razmerah neizvedljiva naloga, če vpoštevamo, da v Sloveniji ni bilo niti 3% komunistov. Toda komunisti so izrabili dejstvo okupacije in vojne razmere ter enostavno vse Slovence, ki niso hoteli poslušati diktatorskih navodil iz Moskve, proglasili za fašiste in izdajalce. Pod krinko, da se borijo proti fašizmu in izdajalcem, so začeli pobijati Slovence in uničevati slovenski narod.

Na drugi strani pa so okupatorji proglasili Slovence za komuniste in pod firmo borbe proti komunizmu so morili in pobijali Slovence in požigali slovenske domove. Obenem sta nemški in italijanski okupator podpirala komunistične partizane z orožjem in municijo.

V tej satanski igri slovenski narod na eni strani ni klonil pred nacističnim in fašističnim nasiljem. Dokazal je s tem svojo življenjsko silo. Z vsemi sredstvi pa se je na drugi strani uprl boljševizaciji Slovenije, obenem pa se kot predstraža zapadne Evrope upiral navalu boljševizma, ki je hotel preko slovenskega narodnega groba prodirati proti zapadu.

V teh strahotnih časih skoro ni bilo poštenega Slovence v domovini, ki ne bi nestrpno čakal izida vsake številke lista “Svobodna Slovenija.” Vse od novembra 1941, ko smo videli prvo številko, pa do leta 1945 je to tajno glasilo zaslužnjenih in trpečih Slovencev vodilo borbo proti nasilju okupatorjev in

(Dalje na 2. strani)

les el régimen imperante alimenta al pueblo esclavizado. La mentira y calumnia son mercancías que el régimen exporta en masa y los divulga también entre los eslovenos residentes en la América del Sud.

Nuestro trabajo aún no está terminado. Tenemos el deber de proseguir con la obra comenzada ya en el año 1941 en nuestra Patria, la cual tuvimos que interrumpir en el año 1945 en el exilio.

A nosotros, los refugiados eslovenos ha brindado la República Argentina generosa hospitalidad. No fué solamente una expresión de solidaridad con los hombres sin patria. Es más. Argentina es la tierra de la libertad. Nosotros tuvimos que abandonar nuestros lares, obligados por la dictadura comunista. Argentina es uno de los pocos países del mundo que ha comprendido a tiempo y con claridad y se ha colocado en la vanguardia entre todas las naciones en la observación ideológica del mundo.

“ESLOVENIA LIBRE” está ante vosotros. El primer número de la edición Argentina. A todos los Eslovenos conscientes de la América del Sud invitamos de estrechar filas en la lucha contra todo terror y que todos acepten nuestro lema: LUCHAR POR LA LIBERTAD DEL PUEBLO ESLOVENO, LUCHAR POR EL TRIUNFO DE LA VERDAD Y JUSTICIA.

Borba za svobodno Evropo

Teden dni pred božičnimi prazniki se je z neuspehom zaključila konferenca štirih zunanjih ministrov v Londonu. Ššli so se zunanji ministri Združenih držav, Anglije, Francije in Sovjetske zveze, da bi poiskali skupne temelje za sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo. V ta namen se je že na pomlad 1947 vršila konferenca istih štirih zunanjih ministrov v Moskvi. Zaključila se je z neuspehom in od tedaj naprej se je v svetovnem javnem mnenju naglašalo, da bo konferenca, ki se bo začela 25. novembra v Londonu, silno pomembna za ohranitev miru v svetu; če se bo konferenca končala, ne da bi postavila temelje za končno sklenitev miru v Evropi, tedaj se bo ustvarilo v Evropi tako stanje, ki bo Evropo razdelilo na dvoje. Sovjetska zveza bo narekovala svojo voljo v vzhodnem delu Nemčije in v tistem delu Avstrije, ki je v rokah rdeče armade, zahodne evropske države z Ameriko na čelu pa bodo skušale razmere urediti tako, da bo zahodni del Nemčije pritegnjen v gospodarski okvir zahodnih evropskih držav. Zahodni del

(Nadaljevanje s 1. strani)

divjanju komunistov. Stalo je na braniku pravic slovenskega naroda ter Slovencev tolmačilo resnico v morju laži in klevet, ki so jih sipali viri fašistične, nacistične in komunistične propagande. Skozi vsa leta je kluboval nacističnim, fašističnim in komunističnim preganjalcem. Mnogo sodelavcev lista je moralo v zapore, umirali so v koncentracijskih taboriščih in nešteto so jih pobili domači komunisti. Vsi ti so se žrtvovali za svobodo, resnico in pravico. Preganjanci pa lista niso ničeli. V podstrešjih, kletih in skrivališčih je tiskarnica kljubovala in namesto padlih sodelavcev so vstopali novi.

Danes v Sloveniji ni laških fašistov in nemških nacistov. Je pa v Sloveniji vključeno temu še vedno najstrašnejše nasilje, ki ga izvajajo komunisti. Laž in krivica pa sta vsakdanja hrana, s katero krmi režim še vedno zaslužene Slovence. Laž in kleveta pa je blago, ki ga režim na debelo izvaža in razširja tudi med Slovenci Južne Amerike.

Naše delo zato ni končano. Dolžni smo, da nadaljujemo delo, započeto že leta 1941 v domovini, pa smo ga morali leta 1945 prekiniti v izgnanstvu.

Nam slovenskim begencem je argentinska republika dobrohotno dala zavetje. Ni bil to le izraz sočustvovanja do brezdomcev. Bilo je več! Argentina je zemlja svobode. Mi pa smo morali zapustiti svoje domove zaradi komunistične diktature. Argentina je redka država na svetu, ki je to razumela pravočasno in jasno in je zato v ideološkem motrenju sveta daleč naprej pred mnogimi drugimi državami.

"Svobodna Slovenija" je pred Vami. Prva številka v argentinski izdaji. Vse poštene Slovence v Južni Ameriki pozivamo, da se pridružijo naši borbi proti vsakemu nasilju in da vsi sprejmejo naše geslo: "Borba za svobodo slovenskega naroda, borba za zmago resnice in pravice".

Nemčije bi prispeval svoj delež k obnovi Evrope, to je tistemu delu Evrope, ki živi izven vpliva Sovjetske zveze. Kar živi zahodno od črte Trst — Stetin, bi z ameriško pomočjo lahko svobodno odločalo o svoji gospodarski in politični obliki, kar pa leži vzhodno od te črte, pa mora že od konca vojne delati tako, kakor to narekuje Moskva.

Na londonsko konferenco sta se obe plati pripravili s posebnimi načrti. V poletju je ameriški zunanji minister general Marshall v posebnem govoru naznačil Evropi, kako bi bile Združene države pripravljene pomagati Evropi pri njenem delu za obnovo. Evropskim državam je bilo naročeno, da naj povedo, kaj potrebujejo in kako si mislijo pomagati na noge po tako dolgi in izčrpani vojni; ko bodo evropske države to sporočile, bo ameriška vlada odredila, kaj more storiti v tej smeri. Vse evropske države, ki so izven sovjetskega železnega zastoja, so z navdušenjem sprejele Marshallov načrt, države pod sovjetskim vplivom so morale ta načrt odbiti. Se več — morale so kreniti naprej in preiti v boj proti temu načrtu in sicer pod vodstvom komunističnih strank, ki diktatorsko vladajo v vseh državah. Po navodilih iz Moskve je bila na jesen blizu Varšave tajna konferenca komunističnih strank, ki so sklenile ustanoviti takozvani "kominform" (kominterna v drugi izdaji) in prevzeti organizacijo boja proti izvedbi Marshallovega načrta za obnovo Evrope. Marshallov načrt nudi Evropi stvarne pogoje za obnovo, skupina komunističnih strank pa prehaja v boj proti temu načrtu — ne v okviru svojih lastnih držav, ampak nosi ta boj in to borbo v druge evropske države, ki so sklenile pomagati si z ameriško pomočjo do gospodarske obnove in s tem tudi do politične neodvisnosti. Proti skupnemu sklepu številnih evropskih držav, ki so svobodno sklenile pomagati si z medsebojnim sodelovanjem, se dviga pod vodstvom "kominforma", ki ima svoj sedež v Beogradu, mednarodni komunizem. Namen komunizma je preprečiti rešitev Evrope, onemogočiti gospodarsko obnovo in tako povečati uboštvo evropskih narodov; kajti iz tega se bo ustvarila zmeda, v kateri bodo komunistične stranke zamogle izrabiti položaj in prevzeti oblast v tistih evropskih državah, ki imajo doslej še demokratske režime.

Ko se je začelo zasedanje konference zunanjih ministrov v Londonu, je bila po nalogih "kominforma" organizirana velika komunistična stavka v Franciji. Ko je bilo stavkovno gibanje v Franciji na višku, se je začela širiti vrsta stavk in nemirov v Italiji — tudi pod vodstvom komunistov. Na sejah zunanjih ministrov pa je sovjetski zastopnik Molotov govoril ure in ure vedno iste stvari — jasno je bilo, da je njegova "sabotaža" na sejah v zvezi z razvojem stavk v Franciji in Italiji. Če bi komunistične stranke zamogle v Italiji in v Franciji vsiliti svoje zahteve francoski in italijanski vladi, bi to tako oslabilo skupnost zahodnih evropskih držav z ameriško demokracijo, da bi ameriški in angleški zastopnik morala klo-

Srečno novo leto 1948 želi vsem svojim naročnikom, čitateljem in prijateljem

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA
"SVOBODNA SLOVENIJA"

Buenos Aires

niti ali sovjetski zahtevi ali pa prepustiti Evropo komunističnim režimom. Toda komunisti so v Franciji in Italiji zaenkrat s svojimi načrti propadli — istočasno pa je francoski zunanji minister v Londonu utrjen in zaročaran povdaril, da se je že naveličal poslušati Molotova, ki že 500 ur zaporedoma pripoveduje vedno eno in isto. Londonska konferenca se je razbila in sovjetska vlada nosi odgovornost za to, da se v Evropi podaljšuje doba nejasnosti in bede.

Ker traja ta doba že od konca vojne, je sedaj že dovolj jasno, kje so krivci tega stanja in kdo je tisti, ki hoče Evropi vsiliti stanje, ki bi namesto na svobodi olonelo na nasilju; kjer ne bi bilo političnih varščin razen za tiste, ki so pristaši samo ene, to je komunistične stranke, kjer ne bi bilo prostora za uveljavljanje verskih načel razen za tiste, ki so pod državno kontrolo. Evropa, ki se je po težkem vojnem trpljenju rešila izpod nacistične in fašistične nadvlade, bi morala zopet kloniti pod še hujšim terorjem komunizma.

Netočno obveščanje. — "Glas sv. Antuna," ki izhaja v Argentini, opisuje v božični številki razmere v raznih izseljenjskih narodnostnih skupinah v svetu. V tej zvezi opisuje tudi slovenske izseljence. Presenetil nas je v tem opisu stavek, da se je v USA pojavil sedaj pokret za samostojno slovensko državo. Pisec tega prispevka bi se moral bolj poglobiti v slovensko politično preteklost in v hotenje Slovencev danes. Borba za svobodno in združeno Slovenijo, v kateri naj bi se slovenski narod samostojno upravljal, je stara sto let in ravno letos slavimo stoletnico te borbe. Zato se ni moglo šele sedaj pojaviti v USA gibanje za samostojnost slovenskega naroda.

Bagnoli. — Iz Italije prihajajo poročila, da bodo začele večje skupine Slovencev prihajati v Argentino. Tekom januarja pričakujemo večjo skupino približno 200 Slovencev, ktero pripelje IRO. Nato pa so napovedani še nadaljnji prevozi.

Titova potovanja v Sofijo, Budimpešto in Bukarešto so tudi odgovor moskovske vlade na neuspeh londonske konference. Tito je z Bolgarijo, Romunijo in Madžarsko podpisal prijateljske in obrambne pogodbe. Sovjetske čete so namreč dne 15. decembra zapustile Bolgarijo, Romunijo in Madžarsko pa bi morale zapustiti, kadar bi bila podpisana mirovna pogodba z Avstrijo. Komunistični režimi v Jugoslaviji, Bolgariji in Romuniji pa se zavedajo, da nimajo niti 5 olo prebivalstva na svoji strani, zato se vodstva komunističnih strank in policij povezujejo med seboj z vojaškimi obrambnimi dogovori, da bi bili sposobnejši za obrambo v slučaju potrebe.

Konec londonske konference dokazuje, da je možno zavreči komunistične namene in načrte. Neuspeh sovjetskega zunanjega ministra Molotova je obenem dokaz, da se v Evropi utrjuje skupnost tistih sil, ki so prepričane, da bi Evropa padla za stoletja nazaj v čase fevdalizma in skrajnega imperializma, če bi bil komunizem tisti, ki bi prevzel oblast v vseh evropskih državah. Evropa bo svobodna le tedaj, če bo komunizmu zavrta pot do popolne oblasti in če bo tistim narodom, ki sedaj ječe pod komunističnim nasiljem zopet omogočeno, da si svobodno izvolijo oblike vladavine in svobodna zapišejo postavbe. Zadnji dogodki v Evropi dokazujejo, da nimajo prav tisti, ki obupujejo nad tem, da bi se Evropa še kdaj dvignila, prav pa ne bi imeli tisti, ki mislijo, da je vseh preizkušenj že konec. Komunistično zarotništvo pripravlja nove pretrese in nove udarce, toda prva zmaga je vendarle dokaz, da se velike sile v Evropi zavedajo, kod gre naravna pot za svobodno in srečnejšo Evropo.

Komunistična ofenziva v Grčiji je tudi v zvezi z novim položajem, ki je nastal po londonski konferenci. Vodja komunistične državljanske vojne v Grčiji Markos je že v poletju napovedoval sestavo svoje vlade v grških hribih na severu in sicer ob meji z Albanijo in Jugoslavijo. Sedaj je bilo po radiu in na jugoslavanskem ozemlju objavljeno, da je Markos sestavil svojo vlado; kmalu nato je iz jugoslavanskega in albanskega ozemlja Markos sprožil ofenzivo v smeri proti Janini in Konici, da bi zasedel en del ozemlja, na katerem bi zamogel vpostaviti svojo oblast. Toda redne grške čete so njegovo ofenzivo razbile.

Državlјanska vojna na Kitajskem je tudi še hujše vzplamtela v zadnjih tednih. Komunistična armada napada vladne postojanke pri Mukdenu, glavnem mestu Mandžurije. Te dni je bilo tudi objavljeno, da je bilo med kitajskimi in ruskimi komunističnimi zastopniki dogovorjeno, da se od Kitajske odcepi tisti del Kitajske, ki bi bil pod upravo in zasedbo armad kitajske komunistične vojne sile. Sovjetska zveza bi to novo komunistično kitajsko državo takoj priznala, nova država pa bi morala Sovjetski zvezi v slučaju vojne na Bližnjem vzhodu (na področju ob Sredozemskem morju) poslati 100.000 vojakov in en milijon delavcev v sovjetsko vojno industrijo.

Naš naslov:

Začasno je naš naslov:
"SVOBODNA SLOVENIJA"
DUBLIN 4231, Dpt. B
Buenos Aires

V prihodnji številki bomo pa objavili naš stalni naslov.

V novi deželi

Nad štiri milijone ljudi je že naredilo isto pot, katero hodijo sedaj skupine slovenskih brezdomcev: pot v daljino, malo znano deželo Argentino. Brez beliča v žepu, nevedčji jezika, brez znancev, ki bi prijateljsko segli v roko, so se znašli v tujem mestu, v tuji deželi, med tujimi ljudmi. Prihajali so semkaj v letih, ko je bila tudi tu kriza in v razmere, ko za tujca ni bilo ne pravice in ne dela in kruha. Koliko zlatih gradov, postavljenih na oblake, se je koj prve dni življenja v novi deželi zrušilo v prah. Hudi so bili prvi dnevi skoro za slehernika, ki je prišel sem.

In danes? Marsikdo izmed onih skromnih priseljencev je danes trden mož: ta ima tovarno, oni dobro posestvo, drugi solidno delavnico, tretji dobro zasluži v tovarni, na stavbah in v neštetih drugih poklicih: ima svojo družinico in lastno hišico, pa še kak tisočak za slučaj nesreče. Marsikdo pa je še danes revnejši, kot je bil ob prihodu, jadikuje ob čaši fabriškega vina nad nevzdržnimi razmerami in kolne Krištofa Kolumba, ki mu je sapa zanesla barke proti tem čudnim deželam.

Kaj bo z nami, ki prihajamo sedaj? Kakšna je naša bodočnost?

Vedimo, da prihajamo v nov svet. V svet, ki je drugačen kot naš ne le po zemljepisni legi in po obliki svojih tal, ampak je drugačen tudi narod, ki tu prebiva, njegove navade, njegov način življenja. Mi mrzli severnjaki marsikdaj težko razumemo življenje in mišljenje vročerknega južnjaka. Zato je ena naših glavnih nalog, ki nas čaka, da spoznamo narod, med katerim bomo živeli. Je to spoznavanje brezpogojna podlaga za bodoče uspešno udejstvovanje v tej deželi „neštetih možnosti“.

Ne bo nam mogoče spoznati naroda, dokler smo gluhi in nemi, dokler ne znamo jezika te dežele. Zato prav iskreno svetujemo vsakomur, naj se čim prej priuči kastiljanščine. Nič ne pomaga znanje cele vrste drugih jezikov, če ne znamo tudi jezika dežele, kjer živimo.

Argentina je dežela, ki potrebuje delovnih ljudi, ne inteligentov. Uradi so polni domačinov — in še za te ni mest dovolj. Zato se mora vsak naš studiran človek brezpogojno sprijazniti z mislijo, da ga čaka tu le ročno delo. Vsi evropski izpiti in diplome so tu brez cene in le toliko tu človek velja, kolikor se zna pri praktičnem delu uveljaviti. S tem seveda še ni rečeno, da je vsak naš inteligent obsojen tu na stalno ročno delo, o ne, njegova pridnost in zmožnost mu bo kmalu pomagala do lažjega dela in boljšega zaslužka. Le tisti je v zmoti, ki tu pričakuje podobno službeno mesto kot ga je imel doma.

Prva naša skrb bodi, kako priti čimprej do primerne zaposlitve, kjer je dana prilika, da si človek lahko prištedi v kratkem času kak tisočak. Povdarjam besedo **prištedi**, ker se mi zdi, da bo marsikdo izmed naših ljudi zlorabljal ugodne gospodarske razmere, ki so sedaj tu in trošil preko mere, češ, saj bom jutri zopet zaslužil. Tako bo zašel na pot onih, ki so že 20 let tu, pa še vedno nimaju denarja,

da bi se vrnil domov, kamor bi tako radi šli.

Začetne težave je veliko lažje prenašati, če si ljudje medsebojno pomagajo. Lepo bo, ako se bodo ljudje, ki so toliko let skupno trpeli, tudi tu povezali v solidno organizacijo, ki jim bo v veliko gmotno in moralno korist. Če kdaj, velja sedaj geslo: „V slogi je moč!“

Treba je takoj spregovoriti tudi besedo o Slovencih, ki so že več let tukaj. Je med njimi veliko treznih, poštenih in inteligentnih ljudi, ki popoloma razumejo naš položaj.

Mnogi nas pa ne razumejo, bodisi da niso poučeni, ali pa jih je preslepila propaganda. Ne čudimo se jim. Saj so se mnogi državniki motili, ko so menili, da je komunizem drugačen. Zato smo prepričani, da bodo ti dobri Slovenci prej ali slej spaznali svojo zмотo.

Jih je pa tudi mnogo, ki nas sovrta in psujejo kot vojne zločince, narodne izdajalce, kolaboracioniste in ne vem kaj še vse. Te ljudi mi le pomilujemo. Oni mislijo, da bolje vedo vse to, kar se je zgodilo in se še dogaja pri nas, kakor pa mi, ki smo vse to videli in pretrpeli osebno. Mi se zanje ne bomo menili; le branili se bomo in to zelo energično, ako se bodo oni vtikali v naše razmere. Mi dobro vemo, da je med njihovimi in našimi idejami prepad, preko katerega ni mogoče nikdar zgraditi mostu. Tu se ne bo dalo nič slepomišiti. Oni so eno, mi drugo. Kompromisa ni!

Življenje v velemestu je nevarna stvar; nevarna v telesnem, še bolj pa v moralnem oziru. Marsikdo bo tu živel v popolnoma poganskem okolju. Treba bo izredno močne volje, da bo mogoče vzdržati se na pravi poti. Ne pozabimo, da smo Slovenci, ki jim je v krvi zvestoba do Boga in do moralnega življenja. Prekinimo z navado, da se velik del naših izseljencev izgubi verko in moralno, čim pridejo v tuje, veri nenaklonjeno okolje. Naj nas slabi zgledi ne spravijo iz ravnotežja! Saj vemo, da je v desetletjih pred nami odhajalo iz Evrope preko morja premnogo takih, ki so se jim že doma majali temelji poštenega življenja.

Našim naročnikom, čitateljem in prijateljem!

V roke Vam prihaja prva števila „SVOBODNE SLOVENIJE“, lista, ki bo do nadaljnjega izhajal dvakrat na mesec in sicer vsakega prvega in petnajstega v mesecu. Uredništvo lista se bo potrudilo, da bo list vedno boljši, da bo prinašal čim bolj pestro čtivo in čim več novic, ki bodo zanimale vse naše čitatelje.

List hoče biti glasilo vseh Slovencev v Argentini, veseli pa bomo tudi, če bomo mogli zajeti še druge naše rojake v vseh deželah Južne Amerike. Zelo radi bomo objavljali dopise z vseh strani, kjer živijo Slovenci, da bomo tako res vez, ki nas bo vse vezala.

Vpoštevati pa je treba, da izhaja list v čisto posebnih razmerah in da stroški za redno izhajanje ne bodo majhni. Ker smo pri tem delu navezani popolnoma samo nase in nima list na razpolago nebenih fondov ali pa podpor, vljudno prosimo vse, da se na naš list naroče in nas podpro zlasti z rednim plačevanjem naročnine. Ker pa bo naročnina le težko krila vse izdatke, prosimo vse Slovence, da prispevajo po svojih močeh za tiskovni sklad „SVOBODNE SLOVENIJE“. Naši zaupniki in prijatelji bodo s posebnimi bloki prijateljsko povabili tega ali onega in mi vljudno prosimo vse cenj. čitatelje, da nam tudi te podpore ne odklonijo. Saj bo vse šlo samo zato, da bo list čim popolnejši in da bo v vseh ozirih napredoval.

Posamezna številka lista velja 20 centavosov, polletno 2 pesa in celoletno 4 pese.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA
„SVOBODNA SLOVENIJA“
BUENOS AIRES

MED NAŠIMI BEGUNCMI

Dr. Miha Krek v Združenih državah. — V Združenih državah biva že dalj časa predstavnik slovenskega naroda dr. Miha Krek. Takoj po svojem prihodu iz Italije je razvil vsestransko delavnost. Imel je več zelo dobro uspelih zborovanj med ameriški Slovenci. Poslušalcem je z njemu lastno spretnostjo in temeljitostjo razlagal neznosno trpljenje Slovencev v domovini pod komunističnim režimom. Našim severnoameriškim rojakom je popisal križev pot slovenskih beguncev in njihov položaj v taboriščih v Avstriji, Nemčiji, Italiji in drugog. Prisrčno se je zahvalil vsem tistim, ki so z razumevanjem begunskega trpljenja dajali moralno podporo, kakor tudi tistim, ki so materialno skušali lajšati bedo slovenskih beguncev.

V okviru svoje politične delavnosti se je sestal s predstavniki Združenih držav ter je v stalnem stiku s predstavniki tistih narodov, ki ječe pod komunistično diktaturo. Večkrat je imel, daljše razgovore s predstavnikom Hrvatov in svojim osebnim prijateljem drjem Vladkom Mačkom.

Slovenski narod je z zaupanjem sledil delu dr. Kreka med vojno v Londonu. S hvaležnostjo je spremljal njegovo edinstveno požrtvovalno delo za slovenske begunce, dokler je živel v Italiji. Z brezmejnimi zaupanjem pa spremljajo danes njegovo delo v USA tako trpeči Slovenci v domovini, kakor tudi begunci širom sveta.

Obtožbe Titovcev proti dr. Basaju neosnovane — Dr. Basaj Jože je bil izvoljen za predsednika Narodnega odbora v Sloveniji, kateri je v času nemške zasedbe dne 3. maja 1945 prevzel začasno oblast nad Slovenijo. Narodni odbor

Argentina je bila prva izmed vseh držav na svetu, ki nam je, brezdomcem, gostoljubno odprla svoje meje. Je dežela svobode, kakoršne v Evropi nismo bili vajeni. Naš ponos zahteva, da živimo v tej deželi tako, da ji ne bomo nehvaležni in da bomo obenem delali čast narodu, katerega sinovi in hčere smo.

je na osnovi slovenske narodne suverenosti oklical slovensko narodno državo in sklical k tajnemu zasedanju slovenski narodni parlament. Vkljub temu, da je bila Jugoslavija in s tem tudi Slovenija po teheranskih in jaltških sklepih izročena boljševiški interesni sferi in da so tedaj prodirali v Slovenijo Titovi partizani, je imel nastop slovenskega Narodnega odbora namen, da še enkrat in v tako kratkem času manifestira voljo slovenskega naroda.

Dr. Basaj se je pozneje z ostalim Narodnim odborom iz Slovenije umaknil na Koroško pred komunisti, ki so zasedli Slovenijo. Titovi oblastniki so ga vsak način hoteli proglasiti za kolaboracionista in izdajalca ter vojnega zločinca. Zaveznikom so pošiljali obširne obtožbe, v katerih so hoteli z vsemi sredstvi dokazati, da je bil dr. Basaj vojni zločinec. Vsak Slovenec, ki je poznal dr. Basaja in njegovo delovanje, je vedel, kakšne laži so te obtožbe. Vkljub temu pa so zavezniške oblasti pred letom dni dr. Basaja zaprle. Leto dni so dr. Basaja zasliševale razne zavezniške in titovske komisije, da bi ugotovile, v koliko je dr. Basaj vojni zločinec. Mnogo je prestal v zaporu. Z mučniško vdanostjo je prenašal vse krivice in trpljenje.

Dobili pa smo vest, da je prejel dr. Basaj popolno zadoščenje. Zavezniške oblasti so namreč končno ugotovile, da so bile vse obtožbe titovcev lažne in da dr. Basaj ni kolaboriral z okupatorjem, da nikogar ni izdal in da ni vojni zločinec.

Ljubljanski knezoškof prevzvišeni dr. Gregorij Rožman, ki se je tudi leta 1945 umaknil pred komunisti iz domovine, je živel do pred kratkim v Celovcu kot gost celovskega škofa. Pred nekaj tedni pa je zapustil Celovec in se preselil v ameriko zono Avstrije. Pred odhodom je objavil svoje pastirsko pismo beguncem in to zlasti tistim, ki odhajajo iz Evrope v druge dele sveta. Svojim vernikom — beguncem daje svoja očetovska navodila, kako naj žive v novih razmerah, v novih zemljah in med doslej njim neznanimi narodi. Želi jim, da bi jih Bog v kratkem skupaj zbral iz vseh delov sveta in srečno vrnil svobodni domovini. Končno jim daje svoj nadpastirski blagoslov in obljublja, da dokler bo živ, bo molil za Slovence in jih blagoslavljal, kjer koli na svetu bodo.

Generalna predstojnica slovenskih šolskih sester, častita mati s.M. Terezija Hanzelič je nekaj dni pred božičnimi prazniki srečno dopotovala iz Združenih držav v Buenos Aires, da v državah Južne Amerike nadaljuje s svojimi obiski po provincah slovenskih šolskih sester. V poletju je častita mati odpotovala iz Rima v Združene države, od tam pa je sodaj prispela med nas tukaj v Argentini. Veliki dobrotnici in zaščitnici tolikih slovenskih beguncev v Italiji in drugog izrekamo najlepše želje za uspeh njenega obiska in prosimo Boga, da bi namo jo še dolgo ohranil na vodstvu reda, ki je toliko storil za krščansko vzgojo naše mladine in za prosvet in dvig naše prosvete zlasti med slovenskimi ženami.

Tisoči naših beguncev čakajo na odhod iz Evrope

Ko so se Sloveniji v maju 1945 blizale čete komunistične vojske maršala Tita, se je dvignilo nad 40.000 Slovencev, da bi odšli čez mejo in se tako umaknili pred režimom, ki se je že skozi štiri leta državljanske vojne tako strahotno razkrinkal pred očmi vsega slovenskega ljudstva. Priznati je treba, da je to ogromna številka, kajti naše ljudstvo, ki je v veliki večini kmečko, je s silno ljubeznijo navezano na svojo zemljo in jo zato zapusti res v najhujši sili. Nejvečji je bil umik seveda s tistega predela Slovenije, kjer je bilo divjanje komunistov najhujše, to je z Dolenjske.

Čez mejo jih je srečno prišlo nekaj nad 25.000, ker so se drugi pomikali proti zahodu, kjer jim je bil pa umik že odrezen, ker so titovci že zasedli Trst, druge pa so zopet prehiteli, ko so se umikali proti Koroški in so bili zato zavrtnjeni nazaj proti domovom.

Prvo veliko begunsko zbirališče je bilo v maju 1945 v Vetrinju blizu Celovca. Tam pe je naše reže zajela še ena žaloigra, mogoče ena najhujših, kar jih pomni slovenski narod. Potem ko je Tito obljubil, da bodo njegove čete zapustile Trst in se umaknile na takozvano Morgonovo črto, je angleško poveljstvo v Celovcu izročilo Titu 12.000 beguncev, med njimi največ mladine. Ko so te skupine prišle nazaj v Jugoslavijo, so jih komunisti nekaj že takoj ob meji pobili, druge pa odvedli v razna taborišča od Celja do Ljubljane in nazadnje do Kočevja. V nekaj dneh so titovci od teh 12.000 beguncev pobili ali pa žive pometali v kočevske jame nad 9.000, med njimi tudi mnogo žena.

Danes živi okoli 6000 slovenskih beguncev na Koroškem, okrog 5000 jih je v Italiji, drugi pa so raztepeni po Nemčiji in drugih deželah Evrope. Že skoraj leto dni traja tudi počasni odhod raznih skupin teh beguncev v druge dele sveta in več stotin jih je že odšlo v Argentino, Venezuelo, Kanado, Anglijo; tudi v Združenih državah jih je že nekaj.

Ves čas, kar žive naši begunci v tujini, jih obiskujejo razne titovske komisije in jih pregovarjajo, da bi se vrnili domov. Tudi U. N. R. R. A. in druge zavezniške organizacije so beguncem prigovarjale, da naj se povrnejo v domovino. Titovci so obljubljali, da se beguncem doma ne bo nič hudega zgodilo; pripovedovali so, da je bila razglašena za vse amnestija, napovedovali so, da se doma pripravlja veliko gospodarsko blagostanje in da je doma sedaj prava svoboda, itd. S Koroškega se je vrnilo nekaj skupin beguncev, iz Italije pa je bil odstotek tistih, ki so se vrnili, neznaten. Komaj pa so se vrnili domov, so vsi spoznali, kolikšne so bile titovske laži; mnogo jih sedaj hira po raznih zaporih in na prisilnem delu, drugi pa so brez vsega, ker so jim med tem oblasti vse zaplenile ali pa "podržavile". Nekaterim, ki so se vrnili, se je pozneje zopet posrečilo pobegniti nazaj čez mejo in njih pričevanje je bilo še hujše, kakor pa so ljudje pričakovali.

Begunci, ki žive v Italiji in v Avstriji, se sedaj pripravljajo na odhod v Južno Ameriko in to zla-

sti v Argentino. Njihov odhod, ki si ga vsi tako iskreno žele, pa bi bil že izveden, če bi bila na razpolago prevozna sredstva.

Tem beguncem pa se je letos na jesen pridružilo veliko število beguncev iz Primorske, to je iz tistih delov cone A, ki je po določilih mirovne pogodbe prišla pod Jugoslavijo. Teh beguncev je več tisoč in tudi ti sedaj čakajo na odhod čez morje ali pa v druge evropske države.

Žaloigra teh beguncev je tudi velika, ker ti naši rojaki nosijo v sebi še kupo razočaranja. Ti Slovenci so nad dve desetletji prenašali vse trpljenje fašistične diktature in z velikim hrepenenjem v srečo čakali tiste ure, kdaj bodo ti

kraji priključeni k Jugoslaviji. Zadnja leta vojne so v veri, da so partizani res borci za osvoboditev njihove dežele, mnogi od njih sodelovali pri OF; verjeli so propagandi komunističnih agentov in v začetku zavidali tiste, ki so bili s cono B že takoj vključeni v jugoslovansko ozemlje po maju 1945. Toda ko so zrl čez mejo cone A v Jugoslavijo, so videli, kolikšna je bila sreča, ki so jo komunisti prinesli osvobojenim krajem. Med tem ko v maju 1945 še niso mogli razumeti, zakaj toliko Slovencev iz Slovenije beži pred komunisti in se umika v tuj svet, so sedaj po dveh letih doumeli strašno resnico, da komunizem ne dopušča prave svobode. Odločil so se, da zapuste tisto zemljo, ki so jo obvarovali pred fašističnim nasiljem, in se sedaj tudi odpravljajo v tujino kot begunci.

MUČENEC IN RABELJ

To pa vam govorim, ker sem sam videl, kako se je zgodilo. Ne zato, da boste mene občudovali, ker sem bil že v grobu in sem zdaj spet med vami, marveč zato, da moja beseda da potrjenje, kako je bila milost božja v tistih trenutkih res z njimi in kako so umirali, prav kot mučenci umirajo. Kdor ni neumen, naj razume!

Vse to se je zgodilo tako naglo, ali pa smo bili že tako čisto onstran, ker smo vedeli, na kakšno pod nas vodijo, da se ne morem več čisto določno domisliti, kako je bilo. Tega, kar je bilo v tistih trenutkih v meni, še sam ne znam umeti docela, kaj da bi drugim razlagal. Kar pa sem z očmi videl, mi je ostalo bolj od vsega in vredno je, da svet ve tudi za to.

Drug na drugem smo leželi, na pol goli že, ker so nam oblačila pobrali. Ganiti pa tudi nismo mogli. Kovinska vez je rezala v zapestje prav do kosti. Pa tega nihče več ni čutil, ker smo bili že docela otopeli za vsakršno bolečino. Samo pritajene molitve so se mešale z brnenjem motorjev, ki so nenadoma utihnili. Obstali smo. Trenutek tišine, nato pa kletve, psovanja, smeh, nič podoben smeahu vedrih, iskrenih ljudi.

Pehali so nas in suvali, bili nas z brzostrelkami in z bikovkami opletali čez naše glave, da smo bili vsaj tisti, ki smo prav zgoraj ležali, krvavi in marogasti, še preden smo pocepali z vozila na gozdno cesto.

Bil pa je med nami tudi fant, morda mlad mož ali kaj. Kje naj bi vedel njegovo ime! Nikoli ga nisem čul, obraza njegovega videl nikoli prej. Ta je ležal prav na dnu. In ko je vrsta prišla nanj, se je sam dvignil in se vstopil v sredo voza, da smo ga spodaj vsi, ki smo tam že stali pripravljeni za poslednji križev pot, čisto določno videli. Drugi so se že opotekli ob česti v vrsto, ki se je daljšala bolj in bolj. Ta pa je še vedno stal tam, roki čez hrbet zvezani, v obraz pa tako strahotno bled, da je vsakdo mislil: ta pa ne gre v grob, marveč iz njega prihaja. Oči pa so mu tako čudno svetlo sijale, da se kar nismo mogli odtrgati od njegova obraza. Vrgel je glavo vznok in se zagledal v nebo. Resničen smehljal mu je preletel čez lice in še nam je bilo, da bi se nasmehnili z njim, ne da bi vedeli,

čemu. Bilo je, kot da je molil in da je v svoji molitvi videl nekaj, česar mi nismo videli. Tisto nekaj je moralo biti na nebu, kjer je junijsko sonce sijalo čisto tako, kot nam je sijalo, kadar smo se s ko-so trudili v senožetih.

Vse skupaj je trajalo samo trenutek. Kajti brž ko je tako gledal, se je našel nekdo od teh, ki so nas vodili v grob in ga s kopitom sunil v hrbet, da se je prekopicnil na obraz in se kot posekan štor prevalil z vozila na cesto. Pa se je pobral in vprašujoče pogledal tega, ki ga je pahnili in je zdaj stal ob njem. In vsi, kar nas je bilo tam okrog, smo čuli, kako je z otroškim glasom dejal:

"Čemu me biješ? Sam vem, kje mi je pot."

Rabelj pa ga je udaril divje še bolj, to pot čez obraz, da se mu je prek oči potočil črn curek krvi. In spet smo čuli, kako je govoril:

"Bog ti odpusti, jaz ti nimam česa odpustiti!"

Rabelj pa ga je zgrabil za ramo in ga porinil v sredo med nas. Tako nam je bilo, kot da je Bog poslal svojega angela, ki nas bo spremljal na poslednjo pot.

Stopali smo po trije, po štirje, po več, drug ob drugem. Cesta se je nenadoma pretrgala. Zavili smo v breg, bosi in krvavi že vsi, opotekajoči se prav do tal, kot bi resnično vsakega od nas vsaj prečni križev tram upogibal k tlom. In molili smo kar naprej. Bolj so rjuli, psovali in bili po nas, naj molčimo, bolj smo molili. Potem so nam veleli, naj pojemo. In smo peli. In bolj ko smo peli, več je bilo veselja v nas, ponos je bil viden vsevdilj, pesem slovesna in mogočna še bolj.

Tisti fant z bledim obrazom je stopal korak pred menoj. Rabelj pa, ki ga je prej pehal z vozila, ga je spremljal tudi zdaj. Na sleherni korak ga je udaril s kopitom ali z bikovko, ki jo je mojstrsko sukal z levico. Pa fant ni zastokal, ni vzdihnil, samo pel je z nami vsemi in od časa do časa je s toplim nasmehom pogledal svojega rablja, da je bil ta divji še bolj in je še bolj divjal s svojo bikovko po njem.

Tam na tisti kraški goljavi se je začelo poslednje, kar se nam je imelo zgoditi. Kaj bi govoril o strahotah tistih trenutkov! Naj jih kdo drugi, ki je bolj spreten od mene, popiše. Padali smo in

vstajali spet, opotekali se na to in ono stran in kri je tekla, kaj tekla, lila je iz porezanih uhljev, iz iztaknjenih oči, prebodenih rok in nog, poruvanih zob, razbitih hrbtov, ne, ne, nič več nočem tega...

Medlo sem videl skoz krvavo meglo, kako so tam daleč spredaj nekje, vsaj zdelo se mi je, da je daleč, omahovali, kot so bili zvezani, v prazno. Pesem je utihnila. Prasketanja in drdranja nisem čul, ker mi ja v ušesih brnelo od udarcev, ki se ven in ven padali po meni. Samo neznosno mrzek vzduh po smodniku in po slani, sveži krvi, ki se je parila pod žgočim soncem, mi je udaril v nos.

Tedaj sem čul, kako je fant spredaj glasno izgovoril:

"O Bog moj, zahvaljen, zahvaljen za vse! Tudi za to uro zahvaljen!"

"Pes beli!" ga je rabelj spet usekal z bikovko in se hripavo zasmejal. "Naj te reši tvoj Bog, če te more!"

In fant ga je pogledal veselo, to sem dobro videl:

"Ne prosim ga, naj me reši, prosim ga marveč, naj tebe reši, brat moj!"

"Norec!" je pljunil vanj rabelj in ga suval od daleč mimo redi drugih rabljev, ki so od obeh strani udarjali s koli, suvali z noži in s krivci, bili z bikovkami, posipali s soljo in obličali s kisom. "Jaz nisem izdajalec, kot si ti, pes! Meni Bog ni potreben!"

Fant pa je molil in veroval...

V tem pa se je zgodilo nekaj, kar je zastavilo vrsto, da smo obstali in gledali, kolikor smo še videti mogli.

Nekdo od rabljev je dvignil debel kol, da bi usekal po mladeniču pred menoj, pa je nehoté z vso silo lopnil po njegovem lastnem rablju. Ta je samo debelo pogledal in se upognil v omedlevico, ki jo je rodil udarec. Po sta že prišlo dva druga, da bi ga dvignila. A fant pred menoj je bil urnejši. Pognal se je k njemu, ki je ležal na tleh in počasi odpiral krvave in osuple oči, čudno skrivenčil vrsto na katero je bil privezan, se s hrbtom obrnil k npegovim rokam in ga s svojimi prekrizanimi prsti, ki so bili sinje natekli od vezi v zapestju, zgrabil za rame. Napel se je in ga dvignil, ne da bi videl, kaj počenja.

Mi in rablji, vsi smo strmeli.

Rabelj je pogledal obsojenca, ki ga je bil dvignil. Nekaj kot sram, kes ali kaj, se je zganilo v njegovih divjih, zdaj preplašenih očeh. Fant pa se je nasmehnil toplo in drzno stopil naprej, kamor ga je potegnila vrsta tistih, ki so šli pred njim...

Zganili smo se tudi mi, kajti udarci z besnim kričanjem pomešani, so zdaj še bolj divje dežili na nas.

Videl pa sem, kako je rabelj, ki ga je bil fant pobral, krvav čez čelo, odrinil dva, tri pred seboj in dotekel mladeniča. Padel je pred njim na kolena in zaklical:

"Odpusti!"

Ta pa se je sklonil k njemu in ga je s krvavečimi usti poljubil na krvavo čelo.

Kot risi so planili po obeh in ju skoz svinčeni ogenj pahnili v brezno.

In dobro vem, da je mučenec vodil spokornika pred božje Jagnje, prav kot je spokornik, prej rabelj, vodil mučenca do vrat življenja.

Miklavž Trpovec.